

Sygn. akt V CSK 618/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa K. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Okręgowemu w Katowicach,
Prezesowi Sądu Okręgowego w Katowicach i Prezesowi Sądu Rejonowego
w Bytomiu
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego Skarbu Państwa
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 7 maja 2014 r., sygn. akt I ACa1200/13,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu
Rejonowego w Bytomiu na rzecz powódki kwotę 1800, -
(jeden tysiąc osiemset) złotych z tytułu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 16 września 2013 r. tylko w odniesieniu do oznaczenia Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w Bytomiu jako pozwanego, od którego zasądzona została kwota wskazana w wyroku Sądu Okręgowego na rzecz powódki K. M.; apelacja pozwanego od tego wyroku została oddalona z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania. Sąd drugiej instancji uznał, że roszczenie powódki pozostawało w związku z działalnością Sądu Rejonowego w Bytomiu jako jednostką organizacyjną Skarbu Państwa, a nie z działalnością Prokuratora Okręgowego w Katowicach. Według ustaleń Sądu Okręgowego nastąpiło naruszenie dóbr osobistych powódki i należało zasądzić na jej rzecz odszkodowanie za szkodę w postaci utraconych zarobków w czasie długotrwałego prowadzenia przeciwko niej postępowania karnego, zakończonych trzykrotnie uniewinnieniem oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Za podstawę odpowiedzialności został wskazany art. 417 § 1 i art. 445 k.c. Oddalając apelację, Sąd drugiej instancji, uznając za częściowo zasadne zarzuty pozwanego o naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 i art. 361 k.c. nie podważył zasadności samego rozstrzygnięcia, tak co do jego podstawy materialnej, jak wysokości zasądzzonego odszkodowania i zadośćuczynienia. Jednakże za właściwą podstawę prawną wyliczenia odszkodowania uznał art. 322 k.p.c., a w odniesieniu do przyznanego zadośćuczynienia powołał art. 448 k.c.

W skardze kasacyjnej Skarb Państwa Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa zarzucił zaskarżonemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 322 k.p.c. przez jego nieuzasadnione zastosowanie w okolicznościach nie wykazania przez powódkę wysokości doznanej szkody. Naruszenie prawa materialnego dotyczy art. 417 w związku z art. 361 k.c. oraz art. 448 w związku z art. 417 k.c. przez niewłaściwe ich zastosowanie. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie oddalenia apelacji oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, a także zasądzenia od powódki kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła

o jej nie przyjmowanie do rozpoznania, ewentualnie oddalenie i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 322 k.p.c. ze względu na rozbieżności występujące w orzecznictwie. Co do zgłoszenia samego problemu skarżący ma rację, gdyż rzeczywiście występuje niejednolitość orzecznictwa Sądu Najwyższego w rozumieniu i stosowaniu art. 322 k.p.c. Skarżący trafnie przytacza odpowiednie przykłady różnych orzeczeń. Jednakże to wcale nie oznacza, aby było konieczne w konkretnie rozpoznawanej sprawie analizowanie tego orzecznictwa oraz prowadzenie rozważań na temat rozumienia art. 322 k.p.c., jeśli nie doprowadzi to do podważenia zastosowania tego przepisu w tej sprawie. Tak jest właśnie w wypadku niniejszej sprawy.

Argumentacja wywiedziona przez skarżącego prowadzi do wniosku, że powołany przepis należy stosować ze szczególną ostrożnością, a wskutek rozbieżności w orzecznictwie co do stosowania art. 322 k.p.c. należy kolejny raz zająć się jego wykładnią. Przenosząc to wszakże na rozpoznawaną sprawę trzeba stwierdzić, że zarówno łagodniejsze (liberalne), jak i rygorystyczne podejście do rozumienia tego przepisu, w świetle ustaleń Sądów w toku instancji prowadzi do uznania, iż powódka wykazała szkodę w taki sposób i w takim zakresie, że szkoda ta wyniosła co najmniej kwotę zasądzoną na jej rzecz. Dokonywanie więc kolejnej analizy treści i zastosowania art. 322 k.p.c. na potrzeby rozpoznawanej sprawy nie przyniosłoby rezultatu, który w tej sprawie byłby do wykorzystania. Wbrew bowiem twierdzeniom skarżącego poniesienie przez powódkę szkody jest oczywiste w związku z utratą przez nią pierwotnego zatrudnienia, będącą skutkiem wszczęcia a następnie prowadzenia przeciwko niej postępowania karnego, trwającego aż jedenaście lat i zakończonego trzy razy uniewinnieniem. Prowadzenie tego postępowania nie daje dobrego świadectwa wymiarowi

sprawiedliwości. Należy więc szczególnie mieć na względzie osobę powódki jako poszkodowanej i pokrzywdzonej.

Jednocześnie należy zgodzić się z twierdzeniami skarżącego w tej części, w jakiej wskazuje, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku niejasno ujmuje kwestię ustalenia wysokości odszkodowania. Z jednej strony, Sąd Apelacyjny aprobuje stanowisko Sądu pierwszej instancji, że powódka doznała szkody w postaci utraconych zarobków, a jej wysokość ustalona przez ten Sąd nie była kwestionowana przez skarżącego (s. 24 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego). Z drugiej strony, Sąd drugiej instancji wskazuje na stosowanie art. 322 k.p.c., przy czym szkodę ustala w wysokości co najmniej 40 924,68 złotych, czyli takiej, jaką ustalił Sąd Okręgowy. Należy przy tym zauważyć, że kwota ta, na co wskazuje Sąd pierwszej instancji i zdaje się przyjmować Sąd Apelacyjny (s. 24-25 zaskarżonego wyroku), została dowiedziona przez powódkę (s. 18 tego wyroku). To jednak tym bardziej przekonuje, że przytaczana we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania argumentacja wskazująca na rozbieżności sądów w stosowaniu art. 322 k.p.c. (wykładnia liberalna lub rygorystyczna) pozostaje w istocie indyferentna dla rozstrzygnięcia sprawy. Gdyby nawet przyjąć rygorystyczną wykładnię tego przepisu, to w świetle ustaleń Sądów w toku instancji doszło do wykazania przez powódkę szkody w zasądzonej wysokości.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.